

Những bài hát của một thời bình lặng

(Thay mặt vòng hoa cho ca sĩ Nhật Trùng Trùng Trần Thi Thanh)

Tôi già 60, chỉ còn những miền Nam bắt đầu sôi động, hàng hàng lớp lớp sinh phải tôi già mái tóc, phải tôi, "xếp bút nghiên theo việc kiếm sống". Những lính miền Nam lúc ấy đều thi ca nói thì là những chàng tuấn tú hiên lành, lãng mạn, đi hành quân như vui thú với rừng núi sông hồ, mà hành trang lúc nào cũng kèm theo túi rượu và hình ảnh một người tình nhỏ nhắn họ hàng:

...Kính thù ta ơi, những đóa xâm mình
Ăn muối đá và hăng say chiến đấu
Ta vẫn hiên khô, ta là lính của
Đi hành quân với rượu mang theo
Mang trong đó những ý nghĩ trong veo
Xem chiến cuộc như tại trại lính cũ...
(NBS)

Những chàng lính 19, 20 tuổi không phải là những người hăng say chém giết, không họ máu "xếp bút nghiên theo việc kiếm sống" để "sinh ra cái nam", mà chỉ muốn anh em một nhà cùng sống trong hòa bình an lạc:

Đêm nằm nghe vọng trên đóa cát
Nghe súng rừng xa nổ cù cù
Chợt thấy trong lòng mình bát ngát
Nụ cười nở sáng ngời của mùa thu
(NBS)

Cũng tại thời gian đó, xuất hiện những bản nhạc của Trần Thi Thanh và tiếng hát của chính anh, ca sĩ Nhật Trùng Trùng. Những bài hát viết về lính, về tình yêu của lính. Những người lính lãng mạn hào hoa, và những cuộc tình đẹp, đẹp thơ mộng như mùa thu, như hoa tím trong rừng sim, cho dù kết cuộc vẫn còn là những "chiếc khăn xô của người cô phò còn lóng lánh dưới ánh nắng và những dòng nước mát".

Ta thấy hình dung những người lính này trong bài "Tình Thơ của Lính":

Tôi khi anh thổi hồn c,
và tôi khi anh khoác áo treillis
Tôi khi anh xa nhà,
mất ngàn đêm nhưng nhớ giấc mơ i mây
Ngồi chẳng đêm di hành
và thắp nến khi đêm bóng c giấc mơ hoang vu
Mất thắp nến c ao,
đi mất thắp nến khát khao,
còn mình thì nhớ m đi m sao...

Ngồi i lính thuở xưa, dù nay đây mai đó, nhớ ng nhớ đi chung tình và biết chấp nhận nhớ ng chia
lìa mất mát. Cho dù lúc nào "ngày anh đi sông hồ cũng in dáng em" và vẫn biết là:

...nhớ em không là nhớ i yêu của lính
em sẽ nhớ ai chờ nhớ t nhớ i xanh
em sẽ nhớ ai đêm sẽ ng nhớ nh lòng
và giấc mơ a chờ n muôn trùng
ai viết tên em lên tay súng...

Nhớ ng nhớ i lính lúc nào cũng lo sợ mình sẽ mang nỗi buồn và đi u buồn hờn nh đi n cho nhớ i
tình nhớ, nên nhớ u lúc đành phải i ng i chia tay: "biết t nhớ i sao, khi chờ a nói yêu mà đã xa
r i..." "..." sẽ không t nhớ i đâu, khi anh muốn em đi ng vớ ng u sẽ u..."

Cho dù biết "tôi chờ là nhớ i lính phong trần, thắp y hoa nhớ nhớ i yêu nhớ t xa" (Hoa Trinh Nữ),
"trong bao n quân hành, tôi qua vùng khô cằn nhớ hôi thành biển n nhớ n trên môi" (Biển n M n)
hay "Anh vì i a khói quê hồ ng, đi ng hun hút biên c ng, mất mình ng m trắng sông... Tôi ng
chỉ u nhớ t bên sông em có nhớ gì không?(Chân Tr i Tím)

Và cho dù nhớ i tình của lính có sẽ n lòng chấp nhận thắp ng đau:

...Nhớ anh không vớ n a,
thì em xin chờ c khăn xô
Là anh không vớ n a,
hàng cây đêm sẽ đi ng giấc mơ
Và vì sao khuya khép mất sẽ u...

Nhạc ng ng i lính đa tình v n luôn u t cho ng i tình nh :

*...Gi này thành ph ch t bùng lên
Em dòng b t giác ch y quanh
Nghĩ đ n m t đ u em không rõ
Nghĩ đ n m t đ u em s không dám nghĩ
Đ n m t ng i đi gi a ch n tranh
L i nghĩ i anh... nghĩ i anh...*

Đ cu i cùng đành nói m t i khuyên:

*N u em b t r ng
có nh ng ng i đi đ u tranh cho đ i
mang i th lên m n s n khê
t ng đêm đ a đ u hun hút gió sâu
N u em đã g p
m già th ng con kh n nguy n đêm r m
v yêu ch ng đang áo nh t ng đông
thì duyên tình mình có nghĩa gì không?*

Nhạc khúc hát này ngày xưa, nhạc ng ng i cùng th h th i y ai cũng có n đã hát. Nhạc ti ng hát đó không ph i là nhạc ti ng kèn hung h n thúc quân vào tr n m c, nhạc chính là nhạc làn gió ngát h ng trên t ng b c quân hành c a ng i lính chi n mi n Nam. Nó không làm át đi ph n nào ti ng súng nhạc có l đã làm đ u b t đi nh ng v t th ng, nh ng kh n kh , chia lìa c a c m t th i ly lo n.

Tác gi nhạc bài hát này, và cũng chính anh đã hát hay nh t nhạc sáng tác c a anh, không còn n a. Anh đã vĩnh vi n ra đi ngày 13.05 v a qua m t n i không ph i là quê h ng anh. Nhạc nh ng i ca khúc hát c a anh v n còn mãi vang v ng t quê nhà và kh p c năm châu. B i vì ó đó v n còn nhạc ng ng i lính và c nh ng ng òi su t m t đ i yêu lính. Cho dù, nhạc ng ng i lính ngày xưa bây gi đã là nhạc n m x ng trong nhạc nghĩa đ a hoang tàn, ho c là nhạc th ng binh kh n kh đầu đó quê nhà, còn l i là nhạc ng ng i lính già s ng u t ngh n nh ng n i nào đó th t xa xăm.

"Nhạc sĩ của Lính" là tên mà rất nhiều người miền Nam đã đặt cho anh. Bởi anh đã viết và hát trên 200 ca khúc, không phải chỉ viết đi lính, viết người tình của lính, mà còn người ca người lính. Số người ca của anh không phải là những bông hồng ca rơm rạt tình quân hành, những nó nhẹ nhàng len lỏi vào tim cùng tâm thức, khuấy động những tình cảm rất thật, rất người. Nhạc của anh đã làm cho người ta hiểu và yêu lính hơn, và làm cho chính người lính thấy yêu đi lính của mình hơn. Những người lính vui đi đâu những người lính cũng đi đâu những người lính lặng lẽ, vất vả và nhân hậu.

Sau mùa hè 1972, đến với tôi chính là trung tá Kontum đến để chuyển về đơn vị quân mới tháng tôi học ở Sông Mao, Phan Thiết. Trong một đêm vắng nghe do tinh Bình Thuận tôi chợt thấy tôi nhớ chiến sĩ, bất ngờ có sự tham gia của ca sĩ Nhật Trường nhân dịp anh từ Sài Gòn về thăm quê (quê anh là Phan Thiết). Lúc ấy anh còn trẻ, đẹp trai và hoạt bát. Anh người chung bàn với tôi. Trong lúc tâm tình, khi nghe tôi nói là ngày mai sẽ về thăm về Ninh-Hòa, anh tròn mắt nhìn tôi rồi ghé vào tai tôi nói nhảm, có một thời gian anh đã say mê một cô gái Ninh-Hòa. Sau đó anh lên sân khấu hát tặng tôi bài Mùa Đông Của Anh, và nhớ tôi chuyển đến cô gái Ninh-Hòa nào đó hai câu:

*...Xin em một lần mà đau thối ruột gan tràn ngập...
Anh yêu em một ngày rồi xa em trở nên khổ...*

Rất tiếc, cho đến khi tôi biết được cô gái Ninh - Hòa ấy, thì thời gian đã đi thay. Tôi không còn muốn nói với cô những điều anh gọi là gọi.

Sau hơn 20 năm, nhìn lại anh trên sân khấu với ngoại hình, tôi thấy chạnh lòng. Anh cũng như những khuôn mặt anh khác khác. Những người có vẻ héo hon. Có lẽ anh đã phải bận sân khấu khá lâu, nên đi thì đi lui không còn tự nhiên như ngày trước. Anh không còn xa và cần cái đi nữa. Tôi thì nghĩ cho Anh. Không biết những đau đớn nào tiếp tục đi đi đã làm anh đi thay đổi như thế. Hôm ấy, anh hát bài Bên Mẹ, dù giọng hát không còn đẹp như xưa, nhưng chưa bao giờ tôi thấy anh hát hay và cảm động như thế.

Rồi đến khi ca sĩ Thanh Lan bất ngờ tái ngộ. Hai người hát lại bài Chiếu Trên Phá Tam Giang. Hai mái tóc đã ngã màu. Cả hai không còn là cô sinh viên và người lính trẻ ngày nào. Những hôm đó họ đã hát với nhau rất tuyệt vời và đi đến suốt đời suốt đời. Thanh Lan đã khóc suốt.

Trần Thiến Thanh

Tác Giả: Phạm Tín An Ninh

Thứ Năm, 01 Tháng 1 Năm 2009 09:37

Có lẽ mọi người cũng không ngăn được dòng lệ cảm xúc.

(Dù rằng như tôi đã được đọc ở đâu đó rằng dòng lệ không tuôn trên đây mà tôi có cùng chung cảm xúc.)

Nhật Trùng Trữ Trần Thiến Thanh ! Xin cảm ơn Anh, và vĩnh biệt Anh trong muôn vàn thăng trầm thế c.